

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław TROCIUK

RPO-637689-IX-9003/09/TO

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, *16 marca 2010 r.*

Pan
Gen. insp. Andrzej MATEJUK

Komendant Główny Policji

Kampania o Benie Thomaszewicz

Uprzejmie informuję, iż do Rzecznika Praw Obywatelskich zwróciła się ze skargą funkcjonariuszka wydziału kryminalnego Komisariatu Policji, matka dwójki dzieci (2 m-ce, 3 lata). Skarżąca wskazuje, że po jej powrocie do służby po urlopie macierzyńskim okazało się, że w przeciwieństwie do pracowników do funkcjonariuszy Policji nie stosuje się normy wynikającej z treści art. 178 § 2 Kodeksu pracy. Oznacza to, że funkcjonariuszki wychowującej kilkumiesięczne dziecko przełożeni nie muszą pytać o zgodę na służbę w porze nocnej, w niedziele i święta. Przy czym odmowę zastosowania w/w przepisu Kodeksu pracy uzasadniano treścią § 16 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 r. w sprawie rozkładu czasu służby policjantów (Dz.U. Nr 131, poz. 1471), zgodnie z którym ze służby w porze nocnej w godzinach od 22⁰⁰ do 6⁰⁰ oraz w niedziele i święta zwalnia się policjanta:

- 1) kobietę w ciąży,
- 2) będącego jedynym opiekunem dziecka w wieku do lat ośmiu lub osoby wymagającej stałej opieki.

Pragnę zauważyć, iż stosownie do treści art. 79 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.), policjantowi-kobiecie przysługują szczególne uprawnienia przewidziane dla pracownic według przepisów prawa pracy, jeśli

przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej. Owe szczególne uprawnienia określone zostały m.in. w dziale VIII Kodeksu pracy. Zgodnie natomiast z art. 178 § 2 Kodeksu pracy - pracownika opiekującego się dzieckiem do ukończenia przez nie 4 roku życia nie wolno bez jego zgody zatrudniać w godzinach nadliczbowych, w porze nocnej, w systemie czasu pracy, o którym mowa w art. 139, jak również delegować poza stałe miejsce pracy. Przywołany wyżej przepis rozporządzenia swoim zakresem normowania nie obejmuje podmiotu określonego w treści art. 178 § 2 Kp, to znaczy nie reguluje w sposób szczególny sytuacji kobiet opiekujących się dzieckiem do lat czterech. Oznacza to, że w niniejszym przypadku będzie miał zastosowanie art. 79 ustawy o Policji. Skoro ustawodawca nie uznał za konieczne unormowania w ustawie o Policji w sposób szczególny wspomnianego zagadnienia to w omawianym zakresie znajduje zastosowanie odesłanie do przepisów prawa pracy. Jest to racjonalne rozwiązanie legislacyjne, gwarantujące kobietom-funkcjonariuszom szczególne uprawnienia ściśle związane z płcią. Zakres uprawnień funkcjonariuszy, do których odnosi się ten przepis, ewoluuje odpowiednio do zmian kodeksu pracy (jest to tzw. odesłanie dynamiczne). Przepis odsyła bowiem zawsze do aktualnie obowiązującej regulacji kodeksowej. Jeśli zatem zmienia się kodeksowa regulacja dotycząca kobiet, zmienia się także sytuacja funkcjonariuszy Policji. O ile art. 79 ustawy o Policji sam, w oderwaniu od Kodeksu pracy, w ogóle nie może być kwalifikowany jako źródło jakichkolwiek praw czy obowiązków, o tyle w związku z art. 178 § 2 Kp nakłada na właściwych przełożonych obowiązek uzyskania zgody funkcjonariuszki na służbę w godzinach nadliczbowych, w porze nocnej czy delegowania do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości.

W świetle powyższego, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Komendanta z uprzejmą prośbą o zbadanie przedstawionego problemu i poinformowanie Rzecznika o zajęтым stanowisku, względnie podjętych decyzjach.

Z poważaniem

